

Nemzeti keret a 2003/87/EK irányelv 10c. cikke szerinti versenytárgyalásos ajánlattételi eljárás ismertetése céljából

A [2003/87/EK irányelv](#) 10c. cikke szerinti támogatási mechanizmus (továbbiakban: 10c. derogáció) egy Magyarország számára is elérhető, az energetikai ágazat modernizációja, diverzifikálása és fenntartható átalakítása céljából létrehozott konstrukció. A támogatott beruházásoknak következetesen elő kell segíteniük a biztonságos és fenntartható, alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való átállást, az Unió 2030-ig tartó időszakra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai keretében meghatározott célokat, a Párizsi Megállapásban megfogalmazott hosszú távú célkitűzések elérését, valamint összhangban kell lenniük Magyarország klíma-, illetve energiapolitikai stratégiai dokumentumaiban rögzített célkitűzésekkel és beruházási irányokkal.

A 2003/87/EK irányelv 10c. cikke (2) bekezdése harmadik albekezdése értelmében ahhoz, hogy Magyarország élhessen a 10c. derogációs mechanizmussal, 2019. június 30-ig egy részletes nemzeti keretet kell közzétenni, amely nyilvános véleményezés céljából ismerteti a támogatott projektek kiválasztására szolgáló versenytárgyalásos ajánlattételi eljárást – ezen belül a pályázati fordulók tervezett számát, és a kiválasztási kritériumokat.

Jelen dokumentum keretében az Innovációs és Technológiai Minisztérium a 2012. évi CCXVII. törvény 37. (5) bekezdésében, illetve a Kormány 1392/2019 (VI. 27.) határozatában adott felhatalmazás alapján társadalmi konzultációra bocsátja a 2003/87/EK irányelv 10c. cikke szerinti versenytárgyalásos ajánlattételi eljárás ismertetése céljából készült részletes nemzeti keret első tervezetét a 2021-2030-as időszak tekintetében.

A nemzeti keret végső formáját a jelen társadalmi konzultáció során kapott észrevételek és az Európai Bizottság által esetlegesen kiadott, állami támogatással kapcsolatos útmutató figyelembe vételével nyeri el. Ezt követően benyújtásra kerül az Európai Bizottság Versenyjogi Főigazgatósága számára, az állami támogatási szabályok tekintetében történő jóváhagyás céljából. Ezt követően várható a 10c. derogáció 2021-2030-as végrehajtásához szükséges magyar jogszabályi háttér megteremtése, majd a pályázati felhívás megjelenése.

A nemzeti keret nem minősül pályázati felhívásnak. A pályázati felhívás a nemzeti keret alapján a későbbiekben kerül kidolgozásra (ld. alább a 8. pontban).

1. A támogatás célja

A lignit alapú áramtermelés földgázzal vagy más, fenntartható technológiájú, újonnan létesített áramtermelő berendezéssel történő kiváltása.

2. Támogatási intenzitás és releváns költségek

A támogatási intenzitásról (a 2003/87/EK irányelv szerint legfeljebb 70%, de lehet alacsonyabb is) és a rendelkezésre álló keret összegéről későbbi stádiumban születik pontos döntés.

Nem támogathatóak ingatlanvásárlás költségei, menedzsment költségek, a projekt megalapozását szolgáló tanulmányok készítése, szakmai tanulmányutak, a projekttel kapcsolatos sajtómegjelenések, munkaerő átképzése, illetve semmilyen más olyan költség,

amely nem kapcsolódik szorosan a projekt keretében megépítendő áramtermelő berendezés létesítéséhez.

A projekt támogatását más állami vagy európai uniós forrású támogatásból nem lehet kiegészíteni.

A 10c derogáció céljára előzetesen elkülönített kibocsátási egységeket az Európai Unió 10 év alatt, egyenlő eloszlásban biztosítja Magyarország részére. A támogatás folyósításának ütemezése során ezen tényt figyelembe kell venni, azaz fedezet híján a támogatási igény egy részének folyósítása időben későbbre tolódhat!

3. Támogatásra jogosult szervezetek és projektek, a konzorciumi formában történő jelentkezés lehetősége:

A pályázaton való indulásra az alábbi feltételek mindegyikének megfelelő szervezetek jogosultak:

- (i) a pályázónak Magyarországon bejegyzett nyilvánosan működő részvénytársaság, zártkörűen működő részvénytársaság vagy korlátolt felelősségű társaság társasági formában működő gazdasági társaságnak kell lennie;
- (ii) a pályázónak nincsen lejárt esedékességű köztartozása, nem áll végelszámolás alatt, illetve ellene csőd-, felszámolási eljárás, vagy egyéb, a megszüntetésére irányuló, jogszabályban meghatározott eljárás, vagy adósságrendezési eljárás nincs folyamatban;
- (iii) a pályázónak a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény („VET.”) szerinti termelői működési engedéllyel szükséges rendelkeznie;
- (iv) a pályázó a 2012. évi CCXVII. törvény hatálya alá tartozó, ezen törvény 2. § 32. pontja szerinti villamosenergia-termelőnek minősülő létesítményt üzemeltet¹, amely létesítményben a pályázat benyújtásakor lignit tüzelésén alapuló villamosenergia-termelés zajlik.

Amennyiben a pályázó egy konzorcium tagjaként nyújtja be a pályázatát, úgy a fenti (i) és (ii) pontokat a konzorcium valamennyi tagjára, az (iii) és (iv) pontok teljesülését a konzorcium legalább egy tagjára igazolni kell, valamint részletezni kell azt is, hogy mely entitás a konzorcium képviselője (vezetője). Az (iii) és (iv) pontoknak megfelelő konzorciumi tagnak elismerést kell adnia róla, hogy tisztában van vele, hogy a támogatásul szolgáló kibocsátási egységek fogadójaként őt terheli a kibocsátási egységek árfolyama, illetve az euró-forint árfolyam változásából eredő minden kockázat, illetve a projekt megghiúsulása esetén a már megkapott támogatás után járó visszafizetési kötelezettség.

Abban az esetben, amennyiben egy pályázó több megvalósítandó beruházással kíván a pályázati eljárásban részt venni, úgy a pályázónak minden megvalósítandó beruházás tekintetében külön pályázatot szükséges benyújtania.

Csak olyan projektek jogosultak támogatásra, amelyek a pályázat céljának megfelelnek, és amelyek fizikai megvalósítását csak a pályázat támogatási szerződésének megkötése után kezdik meg.

¹ Kizárólag az ilyen létesítmények képesek a támogatásul szolgáló kibocsátási egységek fogadására.

4. A versenytárgyalásos ajánlattételi eljárás fordulójának száma

A teljes támogatási összegről egyetlen pályázati kiírásban születik döntés. Amennyiben az Európai Bizottsággal való jóváhagyatás 2020-ban lezárul, úgy a pályázati kiírásra 2021. elején kerülne sor, még 2021. során történő elbírálással. A pályázatok megvalósításának 2021. előtti megkezdésére a 2003/87/EK irányelv egyébiránt sem adna lehetőséget.

Ha a pályázati kiírás jelentkező hiányában vagy az összes jelentkező kizárása miatt eredménytelenül zárul, úgy az eredménytelenséget kimondó döntést követően egy év múlva, egyetlen alkalommal ismét meg lehet hirdetni a pályázatot. Amennyiben a megismételt kiírásra nem kerülne sor, vagy azt követően is maradna le nem kötött forrás akár eredménytelenség, akár nem teljes körű forrás-lekötés eredményeként, a megmaradt kibocsátási egységek árverésre kerülnek a 2003/87/EK irányelv 10. cikkének megfelelően.

5. Kapacitás-kiváltási kötelezettség

Mint hogy a beruházás többlet villamosenergia-termelő kapacitást eredményez, a többletkapacitás üzembe helyezésének megkezdése előtt az érintett üzemeltetőnek igazolnia kell, hogy saját maga üzemben kívül helyezett egy legalább ugyanekkora kapacitású (MW-ban számolva), de lignittüzelésű villamosenergia-termelő kapacitást. A benyújtott pályázatnak tartalmaznia kell az egyenértékű lignittüzelésű blokkok kivezetésének dátumát is.

A bezárásnak a projekttel összefüggésben kell megtörténnie, nem lehet a múltban már lezajlott blokk-leállítást elszámolni. Az adicionalitás követelménye miatt szintén nem lehet elszámolni olyan blokkok bezárását, amit jogszabályi kötelezettség (pl. levegőtisztasági előírásoknak való meg nem felelés) miatt a projekttől függetlenül is le kellene állítani.

Nem kötelező ugyanakkor az, hogy a projekt eredményeként a lignittüzelés teljes egészében kivezetésre kerüljön a létesítményből. Részleges, csak a blokkok egy részére kiterjedő kiváltás is lehetséges a projekt keretein belül, amennyiben az előző bekezdésekben leírtakat betartják.

6. A támogatás módja, a projektek menete és jelentéstételi kötelezettségei

A támogatás a kibocsátási egységek térítésmentes átadása révén valósul meg, azaz a projekt helyszínéül szolgáló villamosenergia-termelő létesítményeknek ennyi kibocsátási egységgel kevesebbet kell árverésen megvásárolniuk.

A támogatás folyósítása utófinanszírozással történik. „X” év január 15-ig, amely évben nyertes 10c derogációs projekt keretében beruházást hajtanak végre, az iparpolitikáért felelős miniszter² (a továbbiakban: miniszter) közzéteszi a kibocsátási egységek „X-1” évbéli, a közös aukciós platformon kialakult átlagos árfolyamát. Az „X+1” év február 28-ig a nyertes pályázatot benyújtó vállalkozás (a továbbiakban: projektgazda) kiszámolja, hogy az „X” évben történt támogatható kifizetések értéke 50%-os támogatási intenzitás mellett hány darab kibocsátási egységnek felel meg az „X-1” évbéli átlagos árfolyamon, és az „X” évről készített éves előrehaladási jelentése részeként, a részletes elszámolással együtt, benyújtja a miniszternek. A jelentésben ki kell térni többek között az ingyenes kiosztás és a felmerült beruházási kiadás egyenlegére és a támogatott beruházások típusaira is. Ha egy projekt

² A 2018. évi kormányalakítás óta ezt a feladatkört az innovációs és technológiai miniszter látja el.

megvalósítása több éven keresztül történik, akkor évenként külön-külön piaci értéken történik a kiosztandó egység-mennyiség meghatározása, különböző árfolyamokon. A miniszter ellenőrzi a benyújtott igényeket, szükség esetén javíttatja azokat és/vagy forráshiány esetén csökkenti a támogatási intenzitást vagy későbbre ütemezi a támogatás folyósításának szükséges részét a 2. pontban leírtak szerint, majd az Európai Bizottság jóváhagyásával gondoskodik az X+1. évben kiutalandó számú kibocsátási egység térítésmentes átutalásáról a projektgazda forgalmi jegyzékben vezetett számlájára. A miniszter a projektekről jelentést tesz az Európai Bizottság felé, amely nyilvánosságra hozza azt.

Az utolsóként lezáruló nyertes projekt lezárásáról szóló éves előrehaladási jelentés feldolgozása és a támogatás kiutalása után a miniszter lezárja a 10c. derogációs mechanizmus hazai alkalmazását és a 10c derogációra elkülönített kibocsátási egységek megmaradt részét a 2003/87/EK irányelv 10. cikkének megfelelően értékesíti.

Amennyiben a nyertes projekt megvalósítása kudarcba fullad, a projektgazda köteles a már folyósított támogatást visszafizetni az átutalt kibocsátási egységeknek a támogatás folyósításához használt árfolyama szerinti pénzüsszegek kifizetése révén.

7. A pályázati eljárás, a projektek benyújtásához szükséges tartalom, a kizárási indokok és a projektek rangsorolásának szempontjai

A 2003/87/EK irányelv 10c. cikke (2) bekezdése tartalmazza a versenytárgyalásos ajánlattételi eljárás működésével szembeni elvárásokat.

A versenytárgyalásos ajánlattételi eljárás tekintetében, az 10c. derogáció 2021-2030. közötti magyarországi megvalósítására vonatkozó, az Európai Bizottság Versenyjogi Főigazgatósága általi jóváhagyást és a jogi háttér megteremtését követően az energiapolitikáért felelős miniszter³ az 5. pontban leírtaknak megfelelően elkészíti a pályázati felhívást, és háromfős bíráló bizottságot jelöl ki a pályázatok elbírálására. A bíráló bizottság tagjai tekintetében igazolni kell, hogy nem áll fenn a pályázókkal való összeférhetetlenség. A bíráló bizottság döntése meghozatalához kikérheti olyan, műszaki, pénzügyi és jogi szakértők szakmai véleményét, akik esetében igazolhatóan nem áll fenn a pályázókkal való összeférhetetlenség.

A pályázati eljárás menetével kapcsolatos határidőket, a benyújtás módját és az eljárással kapcsolatos részletszabályokat - különös tekintettel a pályázati dokumentációban esetlegesen felsorolt, üzleti titoknak minősülő bizalmas adatok kezelésére - a majdani pályázati felhívás rögzíti. A pályázati felhívást úgy kell elkészíteni, hogy a benyújtott pályázatoknak tartalmaznia kelljen legalább a pályázati felhívás feltételeinek feltétel nélküli elfogadását, a pályázat jogilag kötelező jellegét⁴, a benyújtott információk megfelelőségét⁵, a pályázóval és annak áramtermelő létesítményével kapcsolatos alapvető adatokat, a pályázat által megvalósítani kívánt projekt részletes ütemezését és műszaki bemutatását, a projekt pénzügyi tervét, beleértve az igényelni kívánt támogatás forintban kifejezett pénzbeli összegét és az

³ A 2018. évi kormányalakítás óta ezt a feladatkört az innovációs és technológiai miniszter látja el.

⁴ Annak kifejezett és egyértelmű megerősítése, hogy a pályázó a pályázatát magára nézve jogilag kötelező erejűnek tekinti és ismeri el.

⁵ Annak kifejezett megerősítése, hogy a pályázó által a pályázatban megjelölt információk teljesek, igazak és pontosak, valamint, hogy a Pályázó haladéktalanul értesíti a pályázat kiíróját, amennyiben ezen információk bármelyike lényegesen megváltozik.

önrész tervezett finanszírozását, a kapacitás-kiváltás megvalósítását, illetve az elérni kívánt CO₂-megtakarítás mértékét.

A pályázatok elbírálása két lépésben történik. Az első lépésben a bíráló bizottság minden, a benyújtási határidő előtt beérkező pályázat esetén ellenőrzi, hogy:

- az adott pályázatot benyújtó szervezet vagy konzorcium jogosult-e pályázni,
- a benyújtott pályázati dokumentáció teljeskörű-e,
- az adott pályázat során megépíteni kívánt berendezés technológiája megfelel-e a pályázat alapvető céljának (lignit alapú áramtermelés földgázzal vagy más, fenntartható technológiájú, újonnan létesített áramtermelő berendezéssel történő kiváltása), illetve a 2003/87/EK irányelv 10c. cikke (2) bekezdése b) pontja, illetve c) pontja ii. és iv. alpontjai követelményeinek,
- az adott pályázat technológiailag megvalósítható-e,
- az adott pályázat esetén teljesül-e a kapacitás-kiváltás kritériuma,
- a pályázat eredményeként megvalósuló projekt gazdaságilag életképes lesz-e,
- a pályázat által igényelt támogatás az igényelhető keret teljes mennyisége, illetve az igényelt támogatási intenzitás a maximális küszöb alatt marad-e.

Ha e feltételek teljesülése az egyetlen, a bíráló bizottság általi felszólításra történő hiánypótlási lehetőség kimerítését követően sem tekinthető bizonyítottnak, az adott pályázatot ki kell zárni.

Az első lépésben megfelelőnek ítélt pályázatokat a bíráló bizottság egy második lépésben rangsorolja a következő szempontok alapján:

- a projektek által biztosított nettó CO₂-megtakarítás összes mennyisége;
- a projektek által biztosított nettó CO₂-megtakarítás mennyisége és a támogatási igény aránya.

E két szempontot 50-50%-ban kell tekintetbe venni a projektek értékelésekor.

A bíráló bizottság döntését követően a nyertes pályázók és az az energiapolitikáért felelős miniszter támogatási szerződést kötnek, amely a későbbi elszámolás alapját képezi.